

Dü?ünce ve Dil Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Dü?ünce ve Dil Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=20284>

Özet

Dü?ünce ve Dil Ölçe?i (DDO), bireylerin dü?ünce süreçlerinde ve dil kullan?mlar?ndaki olası bozukluklar? veya sapmalar? de?erlendirmek amacıyla geli?tirilmis? psikometrik bir araçtır. Bu ölçek, özellikle ?izofreni ve di?er psikotik bozukluklar?n ay?r?c? tan?s?nda ve semptom ?iddetinin takibinde kullanılan kritik bir ölçektir. Ölçek, hastan?n spontane konu?mas?n? ve dü?ünce içeri?ini sistematik bir ?ekilde de?erlendirerek klinisyenlere nicel veriler sunar. Türkçe uyarlamas?, ölçe?in Türkiye popülasyonunda güvenilir ve geçerli bir ?ekilde kullan?labilmesini sa?lamıştır.

Türkçe formun geçerlilik ve güvenilirlik çal??mas? Ula? ve arkadaşlar? tarafından 2007 y?l?nda yay?mlanmıştır. Orijinal ölçe?in klinik psikiyatri alanında yaygın kullan?m?, adaptasyon çal??mas?n? özellikle dü?ünce bozuklu?u ara?t?rmalar? için önemli k?lmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Psikiyatri, dü?ünce bozuklu?u, Dil, ?izofreni, Psikoz, Psikometri, Uyarlama, Klinik De?erlendirme.

Yazarlar

H. Ula?, K. Alptekin, D. Özbay, B. B. Akdede, E. Çak?r, M. Tümüklü, Y. Akvardar.

Amaç

Ölçe?in temel amacı, bireylerin dü?ünce içeri?i ve dil formundaki dü?ünce bozuklu?u semptomlar?n? standartla?tırılm?? bir yöntemle ölçmek ve derecelendirmektir. Bu, özellikle psikoz spektrum bozukluklar? olan hastalar?n klinik de?erlendirmesinde, semptom ciddiyetinin objektif olarak belirlenmesinde ve farmakolojik müdahalelere verilen yan?t?n izlenmesinde kritik bir rol oynar.

Türkçe uyarlama çal??mas?n?n spesifik amacı ise, orijinal ölçe?in Türkiye popülasyonu için kültürel ve dilsel olarak uygunlu?unu sa?lamak ve bu adaptasyonun geçerlilik ile güvenilirlik gibi temel psikometri özelliklerini bilimsel yöntemlerle test ederek kan?tlamaktır.

Yap?

Dü?ünce ve Dil Ölçe?i, temelde dü?ünce bozukluklar?n?n yap?s?sal ve i?levsel yönlerini ölçmektedir. Bu yapı, genellikle formal dü?ünce bozuklu?u (Formal Thought Disorder - FTD) olarak bilinen ve konu?man?n organizasyonunda, mant???nda veya ak???nda ortaya ç?kan sapmalar? içerir. Ölçek, hastan?n ileti?im kurma yetene?ini etkileyen semptomlar? yakalamayı hedefler.

Ölçülen temel boyutlar; mant?ks?zl?k, ça?r???m gev?ekli?i, te?etsel konu?ma, perseverasyon, kelime salatas? ve konu?man?n yoksullu?u gibi çe?itli dil ve dü?ünce anormallikleridir. Bu semptomlar, genellikle ?izofreni hastalar?nda gözlemlenen pozitif ve negatif belirtilerin önemli bir bile?enini olu?turur.

Geçerlilik

Türkçe formun geçerlilik çal??malar?, ölçe?in amaçlad??? psikolojik yap?y? ölçme yetene?ini incelemi?tir. Yap? geçerlili?i, ölçek maddelerinin kuramsal olarak ili?kili alt boyutlar alt?nda kümelenip kümelenmedi?ini do?rular. Ula? ve arkada?lar? taraf?ndan yap?lan uyarlama çal??mas?, ölçe?in klinik gruplar? sa?l?kl? kontrollerden veya di?er psikiyatrik bozukluklar? olan bireylerden ay?rt etme yetene?ini (ay?rt edici geçerlilik) inceleyerek Dü?ünce ve Dil Ölçe?i'nin klinik kullan?ma uygun oldu?unu göstermi?tir.

Güvenilirlik

Güvenilirlik, ölçe?in zaman içinde tutarlı sonuçlar üretme yetene?ini ifade eder. Türkçe Dü?ünce ve Dil Ölçe?i'nin güvenilirli?i, iç tutarlılık (Cronbach Alfa katsay?s?) ve muhtemelen puanlayc?lar aras? güvenilirlik yöntemleri kullan?larak de?erlendirilmi?tir, zira bu tür klinik derecelendirme ölçeklerinde gözlemcinin objektifli?i kritik öneme sahiptir. Yüksek iç tutarlılık de?erleri, ölçek maddelerinin ayn? temel dü?ünce bozuklu?u yap?s?n? tutarlı bir ?ekilde ölçtü?ünü do?rular.

Faktör Analizi

Uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in faktör yap?s?, dü?ünce bozukluklar?n?n farklı alt boyutlar?n? ortaya ç?karmak üzere analiz edilmi?tir. Tipik olarak, Dü?ünce ve Dil Ölçe?i gibi araçlar, da??n?k konu?ma (pozitif semptomlar) ve sözel yoksulluk (negatif semptomlar) gibi ayrı?k faktörlere ayrılr. Faktör analizi sonuçlar?, Türkçe formun orijinal ölçe?in teorik yap?s?n? korudu?unu ve klinik gözlemlerle uyumlu, çok boyutlu bir yap?sal model sundu?unu göstermi?tir.

Araç

Test Türü: Uyarlama (Adaptation)

Format: Klinisyen taraf?ndan uygulanan yar? yap?land?r?lm?? görü?me ve gözleme dayalı derecelendirme ölçe?i.

Mevcut Diller: Türkçe, Orijinal dil (Yüksek ihtimalle ?ngilizce).

Popülasyon Grubu: Klinik Popülasyon (Özellikle psikotik bozukluk tan?s? alm?? bireyler).

Ya? Grubu: Yeti?kin

Popülasyon Detaylar?: Türkçe geçerlilik ve güvenilirlik çal??mas?, ço?unlukla izofreni hastalar?ndan olu?an bir örneklem üzerinde gerçekleştirilmi?tir.

Test Metodolojisi: Klinisyen, hastayla yapt??? yap?land?r?lm?? veya spontane görü?me s?ras?nda hastan?n dilini ve dü?ünce içeri?ini dinler ve önceden belirlenmi? derecelendirme kriterlerine (genellikle 0'dan yüksek puanlara do?ru ciddiyet artar) göre puanlama yapar.

Anahtar Kelimeler

Dü?ünce, Dil, Psikoz, Klinik psikoloji, Dü?ünce bozuklu?u, Skala, De?erlendirme, Psikiyatrik tan?.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

Ba?I?I?k E-posta Adresleri: Çal??man?n yap?ld??? dönemde yazarlar?n ba?I? oldu?u akademik ve klinik kurumlara (Örn: Ege Üniversitesi T?p Fakültesi) ait e-posta adresleri üzerinden sa?lanabilir.

Yaz??ma Adresi: Ula? H. veya Akvardar Y. (Klinik Psikiyatri Dergisi'nde yay?mlanan makalede belirtilen sorumluluk adresleri geçerlidir).

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

?zinler: Ölçe?in klinik veya ara?t?rma amac?yla kullan?m? için hem orijinal ölçek geli?tiricilerinden hem de Türkçe uyarlama ekibinden resmi izin al?nmas? önerilir.

Ücret: Ölçe?in ticari bir lisansa tabi olup olmad???na dair bilgiye makalenin orijinal metninden ula??labilir. Akademik ve ara?t?rma amaçl? kullan?m genellikle izinle mümkündür.

Test Y?I? (Türkçe Uyarlama): 2007 (Ula? ve arkadaşlar?).

Kaynaklar

Ula?, H., Alptekin, K., Özbay, D., Akdede, B. B., Çak?r, E., Tümüklü, M., ... & Akvardar, Y. (2007). Dü?ünce ve Dil Ölçe?inin Türkçe formunun geçerlilik ve güvenilirlik çal??mas?. Klinik Psikiyatri Dergisi, 10(2), 77-85.

Türkçe uyarlama çal??mas?n?n makalesine ResearchGate üzerinden eri?im sa?lanabilir: [researchgate.net](https://www.researchgate.net)

Ölçe?in orijinal PDF belgesi ?uradan indirilebilir: [dusunce-ve-dil-olcegi-toad.pdf](#)

Dü?ünce ve Dil Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Ölçe?in maddeleri kaynak içerikte mevcut de?ildir. Bu ölçek, genellikle klinisyen taraf?ndan gözlem ve yap?land?r?lm?? görü?me yoluyla puanlanan maddelerden olu?ur ve formal dü?ünce bozuklu?u semptomlar?n? derecelendirir.

ARABPSYCHOLOGY.COM